

Höns-gummans wisa, som hon
söng för sig sjelf, i
hönshuse, på herregålen nä...

Carelius, Olaus Petri,

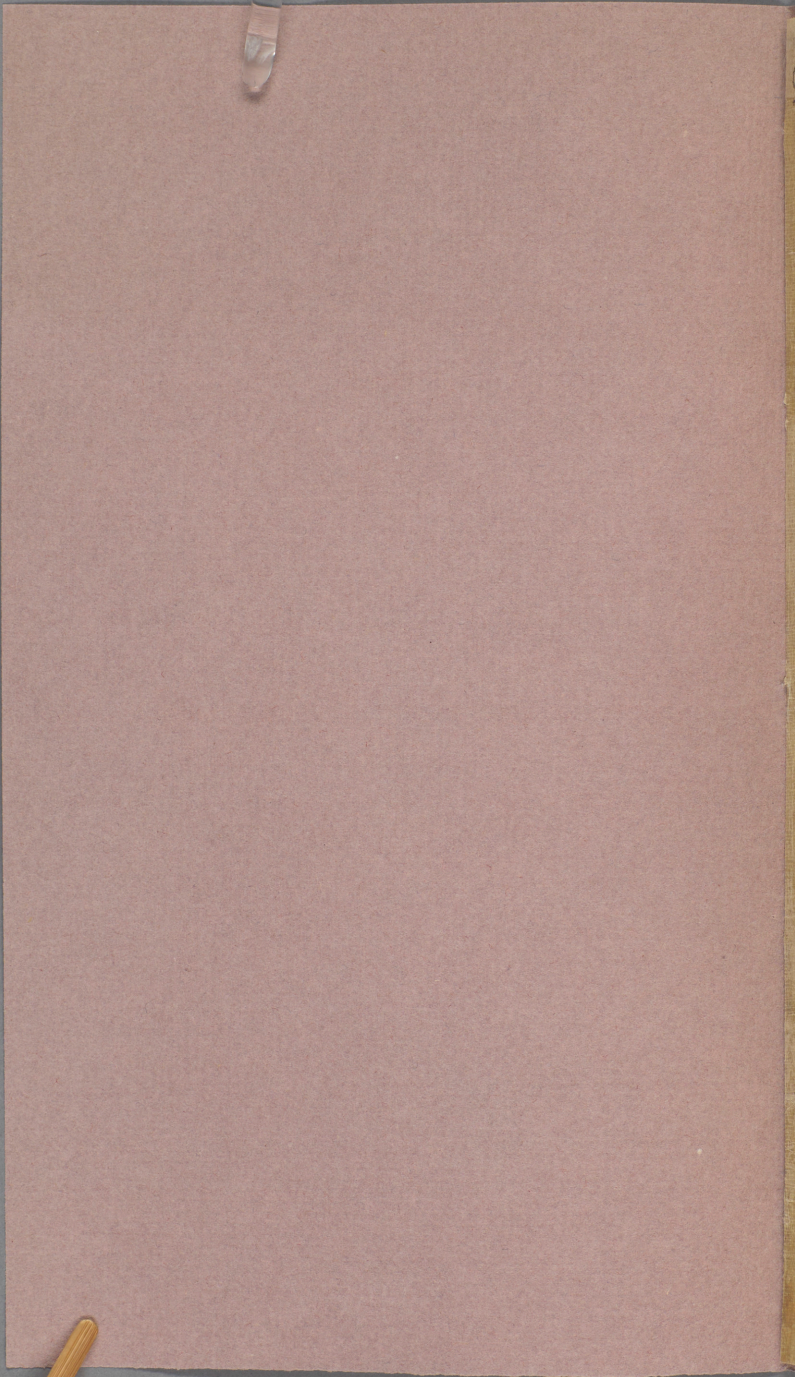
1700-1829 81 Cg Br.

1774
Carelius, O.

Sv. saml.
Vitt. Sv.
Hist.
(B)
1700-1829
1774

1796

1774
Carelius, O.

Höns = Gummans

W i s a

Som

Hon söng för sig sjelf, i hönsbuse,
på Herregålen när sista
Kalase war.

Haner å Höner å Kycklingar
små, Spring glättuga &c.

Med

Fortsättning,

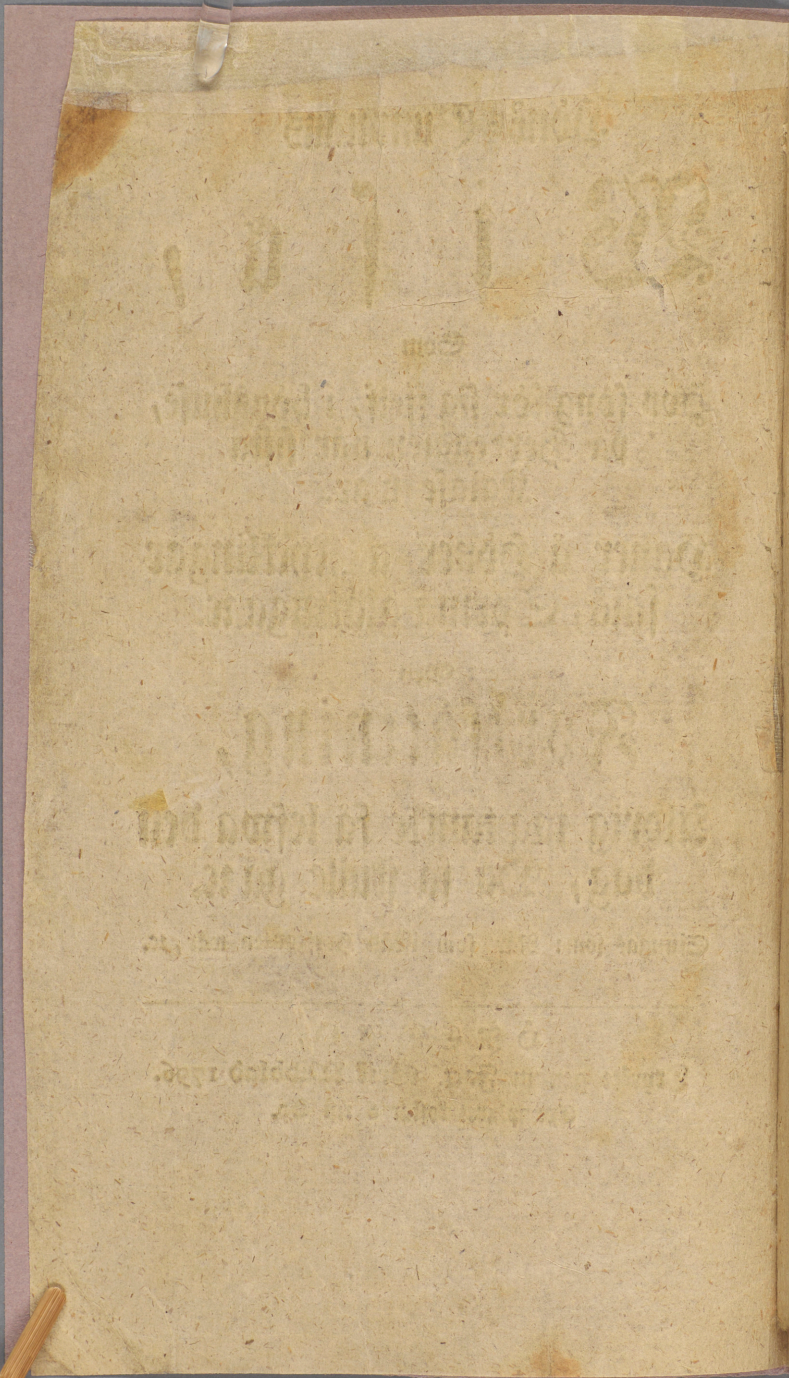
Aldrig jag tänkte få lefwa den
dag, Då så skulle gå &c.

Sjungas som: När som ifrån Herlammen war, &c.

Ö R E B R D,

Tryckte genom Fact. Erik Widblad 1796;
Exemplaret kostar 6 rik Sp.

1700 - 1829
1774

Saner å Höner å Kyflingar små, Spring
glåttuga nu, Qwåd, mina Pullor å
Suppar, hå, hå, Sjung kuckuliku Låt se,
hwar en hoppar I kring sina koppar Å nåb-
bana doppar. Jag orkar illa gå, Sitter
gammal å grå; Men qwåder ändå.

2. Fjora tiog år, å så nitton därtill Å min
Ålber i dag. Folke må tro måg så mycke di
wil, Men aldrig wet jag, Min hog warit båt-
ter Förnögder å lättet, Bå dagar å nätter,
In han ha wari nu På sex år eller sju, För
nån herre å Fru.

3. Sem stora herrskap, på herrgålen wår,
Alt efter hwaran, Mins jag så wål, som då
wari i går; Å darsföre kan Min åldriga tunga
Om herrskaper sjunga, Bå gamla å unga:
Den, som ha wari må, Må ju weta hur då
å, War man säker på då:

4. Års : gammal wa jag, då gröken for
bort, Då hörd jag di sa, Hur hon ha hus-
hålla, runt eller tort, Då wa som då wa;
Men bort wil hon resa Te den, som kan
läsa Bakfram i katchesa. Lika hwa di sa, Nog
ha Gröken wari bra; Men di narra'na sta.

5. Sen wa en herre på gålen, jag mins
han wa wåldbug med art; Yppare husbonde
näplis

nåpliga fins; Men han dödde så snart; Å
Frun, som warr Enka, Gick söra och tänka,
Hwa hon skulle skänka Te dem, som må magt
Uppå gälen hade akt Å om ågorna wakt.

6. Bästa, som Frun i sit hus hade qwar, Wa
endaste Son, Fyra års Herre, som miste
sin Far; Men mins, Han wa mohn Om åkrar
å ångar Å flitiga Drängar, Om ågor å pens-
gar: Han söga war stor, När Han fölgde
sin Mor Å kring ågorna for.

7. Gransånja, hemfred å stor på sit hus
hölt Han, som en Far. Frun, som Han fick,
wa et dygdenes ljus, En Fröken så rar, Så
from å gudstruktig, Så sedig och ruktig, I
hushålle duktig, Åt af detta Par Å äminnels-
se qwar Alla werldenes dar.

8. Årswingar fingo Den Herre å Fru, Jag
mins inte grant; Som jag kan tycka, så wo-
ro de sju? Jo, jo, då wa sant: Ty fyra de
sidste Små Herrar, jag wiste, Åt Herrskape
miste; Den älfte war qwar, Å så Fröknar
et par, Må Noder å Far.

9. Herrskape sielfwa, de lesde så fort; Jag
mins hur wi gret, När som wår Nådiga Fru
Dödde bort: Den sorgen wa het Å swår för
öf alla, Som bittraste galla, Wi gick här å
walla, Bå nätter å dar, Å den ömaste war
Wår bedröfwade Far.

10. Fyra, så när som et fjerdedels år Han les-
de derpå, Men; tamifatten! när Han stod på
bår, Hur di glunkade då. Di sa: wi så wår-
re Bå större å smårre; Wi miste en Herre,
Som

Com wille å fick Hålla ordning å fick. Gissa
på hur å gick.

11. Sonen tog hushålle först uti aft, Men
sen for Han ut; Resse, må Junckrar å dräng-
gar, på jagt, Hade kutor å krut. Men trolle
då krute, Di hölts må där ute! Då wårde,
på flute, Ut råfwarne log, Ut då stotte, som
tog, Då wår Husbonde dog.

12. Endaste Systeren wa frommer å go,
Som årde sin Bror, Ut Hånnes Herre, på
lofwen å tro, Som Han hånne wor, Fick
styra å hålla, Så de blefwo sälla, Som ha
wari snälla; Ut sen ha då gått, Bå må stort
å må smått, Såsom Han ha förmått.

13. Nog wa då mer ån halfrannat tjog år, Sen
Herrskapet här Rådande woro på Herrgålen wår,
Må mycke beswär. Nu å di döda Från omsorg
å möda, Wår ögon å röda: Ty jämmer å gråt
Wa wår dageliga låt Hela tiden bort åt.

14. Men huru wål ha Den högste försatt
Wår Herrgåt igen Må både herre å Fru han
ha geit, Så jag aldrig wet ån, Sen jag börja
låra Ta maten å båra Te Puskorna äta,
Då, låti så wål, För bå Juncker å Håll (*),
Bå te kropp å te själ.

15. Herrskape låser å sjunger å ber, Då mär-
ker wål jag; Unge små herrarne låra ju mer
swar endaste dag. Aldri ska höras Nån orått
så gödas, Ell någon ska töras, Te peka såg fram
Ut bju te någon skam, Munser ell Madam.

16. HER

*) Ordet såle, är Provinciell, och betyder en ung
Bonde-Dräng.

16. Herre Gud, signe De Dygdige Træ,
Før all ordning å tukt! Himlen beware De
Plantorna små, Deras hårliga frukt! Så
Den må bli mogen, Te dygd redebogen, rått-
rådig å tregen: Ty då blir då godt De få
del i den lott, Som jag ha nu fått.

17. Solen å månen å stjernorna ge Sin
hårliga glans! Djuren på markene nøie bete
Må lef uti dans! Hela jolen hoppar, Å mu-
stiga droppar Gør lustiga kroppar. Glicka,
gwick å wing, Kan du bättre; så sjung; Jag
å gammal å tung.

Fortfättning

Åf

Föregående

W i s a /

I.

Aldrig jag tänkte få leswa den dag, Då
så skulle gå. Knappt någon aktade Ord-
ning å Lag; hwar en wille rå. Å Gård Swen-
ner dyra, J twedrågt å yra, Ble styfwa at
stora. Giefs herren god å mild Må ställa
hur han wil, Det dock illa gick til.

2. Ledsen då, husbond gaf all ting god
dag, Det mins fuller jag; Sade: så fölg då
hwar en sit behag, Hur det tager lag. Men
huru di maka, Gafs styret tillbaka Åt hus-
bond,

bond, at waka. Å hade nog gått bra, Om då
gätt, som han sa; Men då gick, som då wa.

3. Aldrig jag glömmet en Tisdags om qväll,
hur illa bar tåll: Ruggoter satt hwat en Supp
på sit gjäll, Å mädde ej wäll. Jag sade: waks
månte! Någ ondt wi of wänte, Det slår inte
slänte. Jo menna, hwad det drog: Ack! wår
husbonde dog, Å det war ju alt nog.

4. Borta wa den, som tog gården om hand,
I främmande Land. Fårar här fluto, med hjerts
suckar bland, På land å i strand. Ack! alt likt
en öken; Wi ryste för höken, När Fru Mor
å Fröken, Ja, hela gårdens Ros, Från of
reste sin fos. Sorg och saknad dårhos!

5. Erohet å sänja fans knapt mer igen:
En agget det brann. Dräng emot Fogde å
Fogde mot den, Hwar Man emot Man. De
beros å trätte, Sig inbördes frätte, Hwar
andra ej lätte. Den, som då tömmen fick, Kör-
de på utan stic, Hej! så långt, som då gick.

6. Hem kommer Herren (å säll ware han!)
han gården tar an. Ställer i ordning ores
dan han fann, Det bästa han kan. Folket
sig brydde, Alt illa uttydde, De honom ej lyd-
de: En alla wille rå, Men ack! gifsa bara på,
Suru kunde det gå!

7. Erällen i bergen de sågo dårpå; De lo-
go i mjugg, Bläste på elden, hwart et ur sin
wrå, Å wakte för glugg. Å än deltes pens-
gar, An owett å slängar, Bland herrgåtens
drängar. Den striden håldes fast, Om et hus-
bonde, fast. Men si! kädjan hon brast.

8. högt

8. Högt talte Husbond till Folket en dag:
Är slikt lyda Lag? En ska bli råvande, I el-
ler Jag; Det tog och et tag . . . Ty för
dessa döa Straxt föllo til föga Båd låga och hö-
ga. De krupo i en vrå, Gjorde ed däruppå,
At nu herren ska rå.

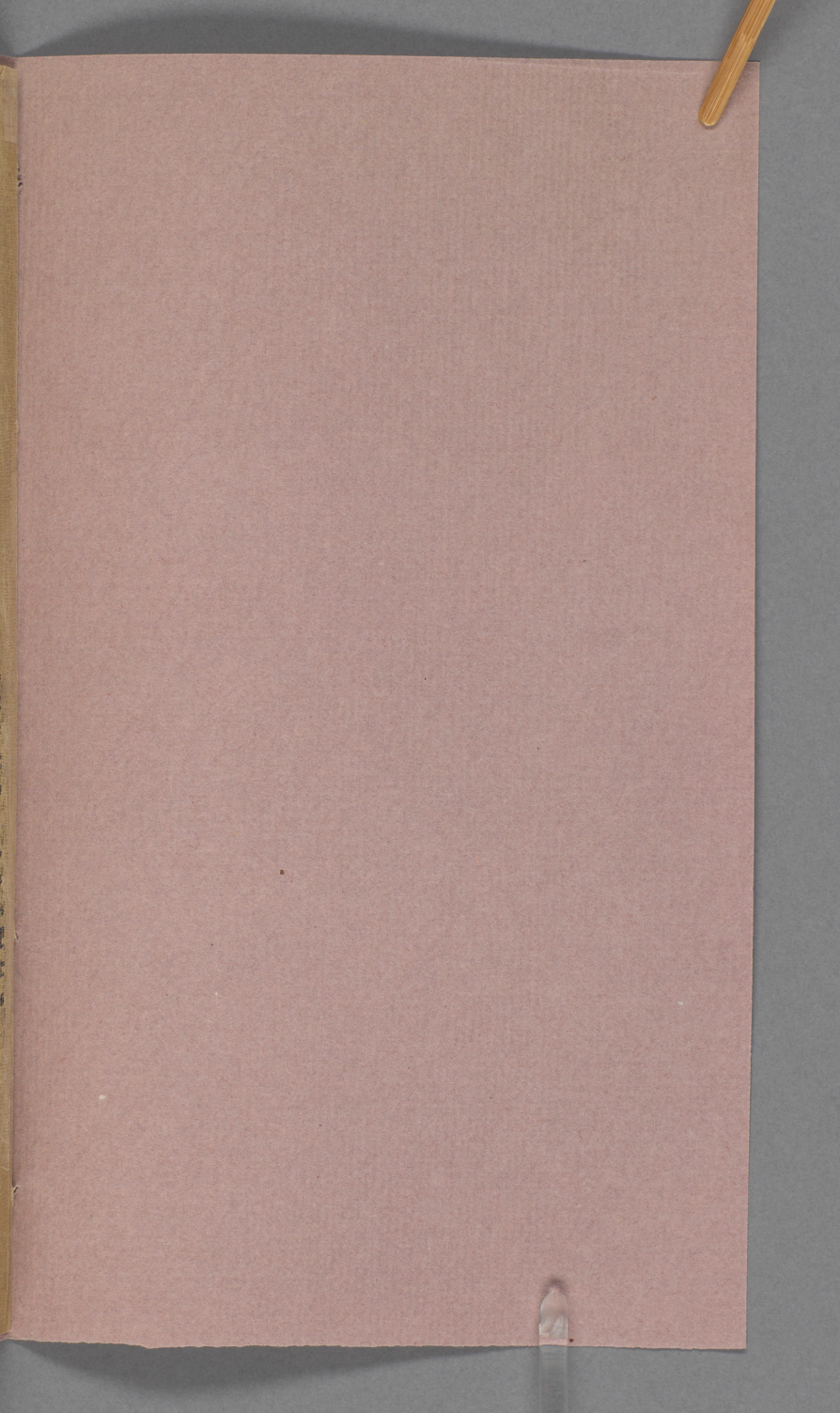
9. At går nu stickligt, som höfves det gå,
Var man säker därpå. Syllorna drist å nytte
lis bördja få Bland stora å små. Kom, se man
hur jämja, Kan Pullorna främja, Å ofällen,
tämja. Se! hur Roffoglen flyr, Så fore som
dagen gryr: Ty en Husbonde styr.

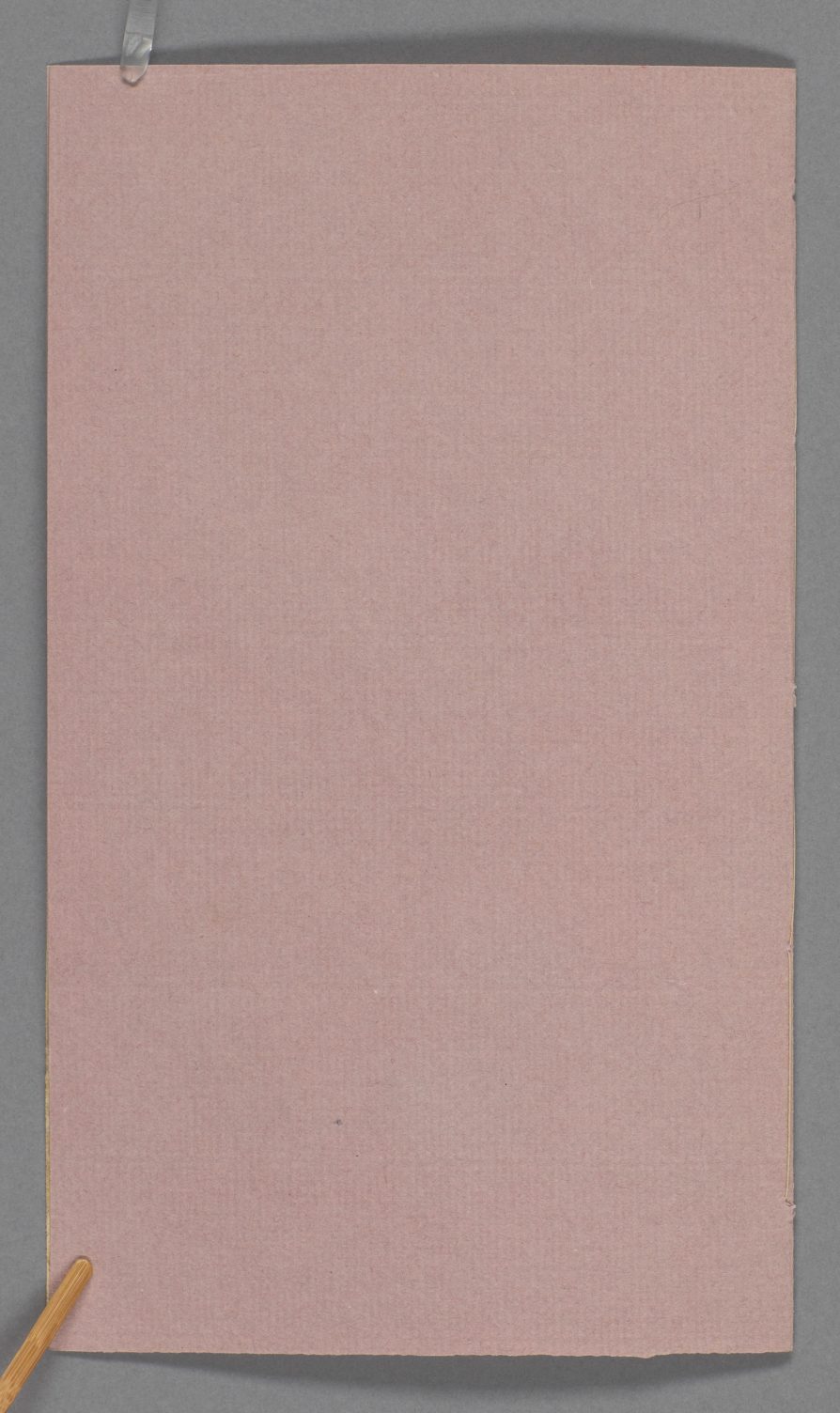
10. Alla gårdsågor han noga fringsfar, I
figte dem tar; Å för ofredande, nåtter å dar,
han ställer försvar. Se! hur han stråfvar,
Med Swerisk, manna nåfvar, De örnar och
råfvar, At drifwa härifrå, Som torde lura
på, Mina Ryklingar lå.

11. Knapt maken herre, at dygder ha fått,
Om gården har rådt, Hyllar ej mer det, som
stort är, än smårt; Men alla gör godt. Den är
mod wil öda, Å hungeren döda, Som far ger
han söda han gifwer mig och stat, Så, at hön-
sen så mat; Si! så wäl wil han ha't.

12. Signe den högste, som magtena har,
Wår husbond å far! Gode Des lefnad locksa-
lig å klar, Mång tusend tjog dar! Des Sy-
skon å Moder, Samt Frua så goder få och
ärestoder! Nu har jag lefwar nog . . . Tänk at
döds . Klockan slog Å wår Söns, Gum-
ma dog.

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

